

VEJEN TIL MINIMUMSNORMERINGER

Foto: Filzau Scampix

BUPL

”Jeg tror, de færreste er klar over, hvor voldsom en sejr det her i virkeligheden er.

BUPL har været oppe mod meget stærke systemkræfter i skikkelse af blandt andet KL og Finansministeriet. Og jeg kan på stående fod faktisk ikke lige komme i tanke om andre, der haft succes med at komme igennem med et tilsvarende lovkrav på velfærdsområdet.”

Peter Mose, strategisk rådgiver, Mose&Hegelund.

FORORD

Danmark får en lov om minimumsnormeringer. Det blev slået fast med forståelsespapiret mellem regeringen og støttepartierne og finansloven for 2020.

Vi kender endnu ikke den præcise ordlyd i loven. Men det ligger fast, at den vil give børn og forældre ret til et minimum af pædagogisk personale, uanset hvor i landet børnene går i vuggestue eller børnehave.

Det er en lov, der vil forpligte kommunerne på, at der er mindst én pædagogisk medarbejder per tre børn i vuggestuen og én til seks i børnehaven.

Uanset hvor mange flere børn der må blive født i de kommende år, og uanset hvordan økonomien udvikler sig, vil det nu stå sort på hvidt, at kommunerne skal leve op til det minimum. For pædagoger landet over er det en "beskyttelse" eller et "værn" mod yderligere forringelser i deres arbejdsvilkår.

Den slags retskrav er der ikke mange tilsvarende af på velfærdsområdet, og loven om minimumsnormeringer er derfor blevet betegnet som en af de største sejre i nyere dansk politik. Vejen dertil er tilsvarende blevet fremhævet som en af de mest vellykkede kampagner i mange år og kaldt den perfekte storm og en moderne faglig kamp.

Vejen til minimumsnormeringer har imidlertid været lang og fyldt med bump, kampe og mellemregninger, som de færreste, der ikke selv har siddet med i maskinrummet, kender til. Og som det vil kræve mange tusinde sider at gengive detaljeret og fyldestgørende.

Præcis hvornår man kan sige det begyndte, og for den sags skyld hvornår det er slut, findes der ingen facitliste for.

Antallet af pædagoger, ledere, tillidsvalgte og politisk valgte, der på den ene eller anden måde har bidraget i kampen for minimumsnormeringer, er stort. Kun et fåtal af dem er nævnt direkte i denne fortælling, men de bærer alle en stor del af fortjenesten for det historiske resultat.

Denne tekst er et forsøg på at fortælle historien om vejen til minimumsnormeringer gennem en række nedslagspunkter og interview med en række udvalgte personer og iagttagere i og udenfor BUPL, der selv har været aktive deltagere eller har fulgt forløbet.

RIGTIG GOD LÆSELYST.

6. APRIL 2019: landsdækkende demo for bedre normeringer

Lørdag den 6. april. Thorvaldsens Plads, som ligger tæt op ad Christiansborg, er tætpakket med titusindvis af forældre, børn, bedsteforældre og pædagoger, der synger med på omkvædet om "minimumsnormeringer nu". Det er ikke verdens mest melodiske eller mundrette ord, men det går glimrende, og solen skinner.

Det vrirler med barnevogne, ladcykler, hjemmelavede bannere og trykte skilte med paroler som *Minimumsnormeringer Nu*, 1:3 1:6, #GodtBørneliv, *Omsorg Nu* og et hav af gule trøjer med forældresloganet *HvorErDerEnVoksen* plus en god portion magenta børnebriller, flag og balloner.

Hele formiddagen har der været en folkevandring fra alle brokvarterer, Frederiksberg og Amager. Og hele trafikken i Indre By er mere eller mindre sat i stå.

“Vi gik fra Frederiksberg, og jo tættere vi kom på Thorvaldsens Plads, desto flere var der. Der var forældre, onkler, tanter og bedsteforældre,” husker fællestillidsrepræsentant i BUPL Durita Krossteig í Dali, der selv gik med som gåvagt i demoen og forsøgte at dirigere biler, busser og demonstranter udenom hinanden.

Marie Blønd var som en af talspersonerne og initiativtagerne i forældrebevægelsen HvorErDerEnVoksen med til at styre et optog fra Christianshavns Torv. Hun husker

demoen den 6. april som det, der for alvor tændte håbet om bedre forhold i daginstitutionerne.

” Da vi er på vej over Knippelsbro, siger én: Prøv lige at kigge tilbage på Amagerbrogade. Der var fyldt med mennesker, og jeg kan huske, at mit håb blev multipliceret, og jeg tænkte: Så mange mennesker kan man ikke ignorere,” fortæller Marie Blønd.

Det er en af de største folkelige demonstrationer i nyere tid. Og den er ikke kun begrænset til København. Faktisk er der demonstrationer i over 57 byer over hele landet. På den måde er den også historisk og sjælden. Medierne opgør det samlede deltagertal til cirka 100.000.

I Billund kan man ikke tale om trafikkaos, men i byen, der pynter sig med titlen *Børnenes Hovedstad*, er der alligevel mødt 250 demonstranter op foran rådhuset. Fællestillidsrepræsentant i BUPL Annika Hundebøl Søndergaard, der selv oprettede en Facebook-gruppe, som forældrene kunne melde sig ind i, husker det som et gennembrud.

” Vi har prøvet at mobilisere forældrene i mange år, og nu kom de så selv på banen – og de kom for fuldt tryk. Det var så fedt, og mødre med barnevogne skal man ikke sådan stille sig i vejen for,” fortæller Annika Hundebøl Søndergaard.

Oppe foran på scenen på Thorvaldsens Plads i København skiftes forældre, pædagoger og politikere til at tage ordet og tale børnenes sag. Der er endnu ikke udskrevet valg, men alle ved, at det venter lige om hjørnet. Og flere politikere er mødt op. BUPL's formand, Elisa Rimpler, er selv hovedtaler i Esbjerg, hvor adskillige tusinde er mødt op. Hun husker den 6. april sådan her:

” Jeg gik med bævende hjerte op mod rådhuset, hvor vi skulle starte, og krydsede fingre for, at vi blev 500. Da jeg på et tidspunkt går midt i demonstrationen, kan jeg hverken se de forreste eller de bageste i formationen. Så mange er der. Og Esbjerg er ellers den by i landet, der har de mest lige gader. Lige dér vidste jeg, det ville blive en historisk dag.”

MINIMUMSNORMERINGER: et langt og svært ord – men stadig det bedste

Ordet *minimumsnormeringer* har været til debat mange gange. Det er et langt og sammensat ord, der både er svært at sige og skrive. Næsten for langt og svært til at presse ind i en skarp avisoverskrift.

Både i BUPL og hos andre aktører har det været overvejet at finde et mere mundret ord. For eksempel har både *grundnormeringsmodel* og *anbefalet grundnormering* været i spil undervejs.

Men det blev minimumsnormeringer, der trak det længste strå. Måske fordi det skåret helt ind til benet fortæller, præcis hvad det hele handler om.

Ifølge Det Danske Sprog- og Litteraturselskab kan ordet oversættes til *fastsat norm for hvor meget pædagogisk*

personale der som minimum skal være tilknyttet en gruppe børn i en daginstitution.

Samme sted daterer man ordet tilbage til 1976 og en artikel i den nu hedengangne avis Ny Dag, hvor minimumsnormeringer bliver nævnt i sammenhæng med pædagogisk personale i institutioner.

Alene i 2019 blev ordet nævnt over 10.000 gange i medierne, viser en opgørelse fra Infomedia, der overvåger nyhedsstrømmen.

Som en lille krølle på halen blev *minimumsnormeringer* nomineret til årets ord i 2019, hvor det dog tabte opløbet til *klimatosse*.

BESLUTNINGEN: vi har brug for en prop og en bund

Vi skruer lige tiden tilbage. Mange år tilbage. Præcis hvornår tanken om minimumsnormeringer eller begrebet minimumsnormeringer opstod, svæver lidt i det uvisse. Der er ansatte i BUPL, som kan huske ordet nævnt 20 år tilbage i tiden.

Definitionen af minimumsnormeringer ser også ud til at have været ændret og gradbøjet, alt efter hvilken sammenhæng det indgik i. Tilløbet til den udgave af minimumsnormeringer, som vi kender i dag, bliver taget op gennem 00'erne.

I 2005 foreslår forældreorganisationen FOLA minimumsnormeringer i daginstitutioner som en del af en børnelov. Og allerede i 2007 viser en undersøgelse fra BUPL, at et kæmpe flertal af både pædagoger og forældre støtter tanken om minimumsnormeringer.

Det er imidlertid først i 2012, at minimumsnormeringer bliver til officiel BUPL-politik, og tidligere tiders bekymring for, at minimum bare ender som et nyt maksimum, bliver lagt til side.

Indtil da havde der stadig været et håb om, at kommunerne af sig selv ville sørge for at holde et niveau, der var bedre end en minimumsnormering.

I 2012 står det imidlertid klart, at der må gøres noget ved den endeløse række af besparelser, hvor børneområdet og det pædagogiske personale nærmest slagtes i den ene kommune efter den anden. Der var brug for at sætte en prop i besparelserne og sikre en nedre grænse for antallet af pædagoger per barn.

Der er dog endnu ikke sat tal på. Det sker først i 2015: Minimum én pædagogisk medarbejder per tre børn i vuggestuen og én til seks i børnehaven. Og en pædagogandel på mindst 80 procent.

“Vi var nødt til at være konkrete i vores forslag. Vi ræsonnerede, at vi blev nødt til at sætte barren et sted – at lægge en bund, som vi så kunne bygge oven på senere,” siger Elisa Rimpler, der selv var tiltrådt som formand i slutningen af 2014 som afløser for Henning Pedersen.

Hun blev selv overbevist om, at det var tid til at gå *all in* på minimumsnormeringer efter et stort træf for fællestillidsrepræsentanter.

” De kom med den ene horrible historie efter den anden om forholdene i daginstitutionerne. Og de sagde samstemmende, at de elendige normerin-

ger var den største barriere for, at pædagogerne kunne få et ordentligt arbejdsliv og en chance for at løfte den pædagogiske opgave, som de brænder for,” fortæller Elisa Rimpler.

DET STÆRKE PROFESSIONSARGUMENT

Et minimum på 1:3 og 1:6 havde flere fordele. Det var nemt at kommunikere. Og det var også en pragmatisk model i forhold til den politiske virkelighed. Men faktisk lå der også mere komplicerede forskningsargumenter bag.

Allerede i 2004 er en af Danmarks førende udviklingspsykologer, professor Dion Sommer, ude at advare om, at det kunne true børnenes udvikling, hvis der var for få pædagoger.

” Det går altså ikke, at det offentlige kan true børns udvikling ved at regulere normeringer. Der skal være nok veluddannede voksne til at drage kvalificeret omsorg for børnene i daginstitutionerne, ellers vil det især gå ud over den sociale og følelsesmæssige udvikling, men også den sproglige og intellektuelle udvikling kan tage skade,” fastslår han i fagbladet Børn&Unge.

Fem år senere i 2009 går han skridtet videre og slår alarm i dagbladet Information: ”Forholdene er blevet så dårlige i de danske daginstitutioner, at jeg ikke længere er sikker på, at de er gavnlige for børnene.”

Mange forskere var enige med ham. Og der var også sporadiske undersøgelser, der bakkede op. Men der manglede stadig den afgørende dokumentation, som BUPL kunne bruge i argumentationen for bedre normeringer overfor politikerne.

Den kommer i 2009, da Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (tidligere SFI, nu VIVE) på initiativ fra BUPL i et såkaldt metastudie samlede al tilgængelig forskning om betydningen af normeringer, personalets uddannelsesniveau og andre faktorer i daginstitutioner.

Rapporten ”Daginstitutionens betydning for børns udvikling” (opdateret i 2014) viser ikke alene, at børn, der har gået i daginstitutioner af høj kvalitet, klarer sig bedre i forhold til skole, uddannelse og job og sjældnere havner i misbrug og kriminalitet. Kort sagt: bedre trivsel og et bedre liv, som de endda giver videre til deres egne børn.

Den fastslår også, at der er en klar sammenhæng mellem normeringer og kvalitet. At gode normeringer, sammen med højt uddannelsesniveau hos personalet (læs: pædagogandel) samt små børnegrupper, er de vigtigste forudsætninger for høj kvalitet i børnenes hverdag i vuggestuen og børnehaven.

” Antallet af børn per voksen betyder noget i sig selv. Hvis nogle politikere siger, at kvaliteten ikke handler om antallet af voksne, vil jeg gerne vide, hvilke undersøgelser de henviser til, for dem har vi ikke fundet,” fastslår den ene af rapportens forfattere, forsker Mogens Nygaard Christoffersen, da den publiceres.

Rapporten giver BUPL det stærke og uafviselige professionsargument, som kan underbygge behovet og understøtte kravet om minimumsnormeringer. Og det har det været lige siden.

” Den rapport er nok den største gamechanger i min tid i BUPL. Den fik debatten til at skifte fra takster og madordninger i daginstitutioner til at handle om normeringer,” siger Lasse Bjerg Jørgensen, der som medlem af BUPL's forretningsudvalg og forskningsansvarlig har været med i BUPL under hele forløbet frem mod minimumsnormeringer.

DOKUMENTATION OG VIDNESBYRD FRA PÆDAGOGERNES HVERDAG

Forskningen er imidlertid ikke det eneste sted, BUPL investerer. Der bliver også skruet op for analyser og undersøgelser blandt BUPL's egne medlemmer. Dels for at dokumentere medlemmernes oplevelse af situationen på gul og grøn stue, dels for at mobilisere pædagogerne selv på normeringsdagsordenen.

Det sker blandt andet med den såkaldte *alenetidsundersøgelse*, der siden bliver til *vilkårsundersøgelsen*. Den første store kortlægning gennemføres i 2016 og gentages herefter år efter år. Kortlægningen er i sig selv lidt af en mobiliseringssucces med deltagelse af 6000 pædagoger. Et antal, der siden er mere end fordoblet.

I 2017 kan BUPL med medlemmernes hjælp således dokumentere, at tre ud af fire pædagoger på en helt almindelig arbejdsdag i gennemsnit havde været alene med 17 børnehavebørn. Såkaldt *alenetid*.

”Når vi kommer ind fra legepladsen, er jeg alene med 19 børn, der skal have overtøj af, på wc, skiftet vådt tøj og derefter hente frugt og spise,” skriver en af pædagogerne i kommentarfeltet.

I foråret 2019 viser den hidtil største vilkårsundersøgelse blandt flere end 14.000 pædagoger, at to ud af tre pædagoger oplever, at de ikke kan drage tilstrækkelig omsorg for et eller flere børn på grund af personalemangel.

Resultaterne brager igennem i medierne. En optælling viser, at konklusionen bliver videregivet i langt over 100 artikler plus en stribe debatindlæg i landsdækkende, regionale og lokale medier, hvor der sættes fokus på de dårlige normeringer med skarpe udtalelser fra lokale BUPL-formænd, pædagoger og forældre, der stiller de lokale politikere til ansvar for situationen.

Men også på andre områder benytter BUPL systematisk analyser og opgørelser til at stille politikerne til ansvar for udviklingen i normeringerne og budgetterne. Det sker både med de årlige budgetopgørelser, hvor BUPL dokumenterer besparelserne på børneområdet helt ned i den enkelte kommune, der bliver sat i skammekrogen med en kedelig rød farve på Danmarkskortet, og tilsvarende med de årlige normeringsopgørelser fra Danmarks Statistik,

hvor man kan følge den overordnede udvikling i normeringerne og pædagogandelen i de enkelte kommuner.

SF's børneordfører, Jacob Mark, lægger ikke skjul på, at netop BUPL's analyser, undersøgelser og opgørelser har haft afgørende betydning for at fastholde opmærksomheden om sagen.

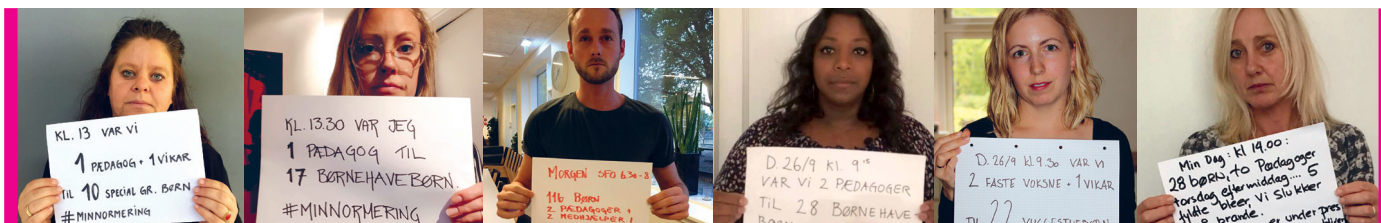
”Hver gang debatten om minimumsnormeringer var ved at gå i sig selv, kom der en ny undersøgelse, som satte fokus på emnet. Det er jo til at forstå, at der er et problem, når man kan vise, at en pædagog er alene med 17 børn,” siger Jacob Mark.

At der overhovedet eksisterer en opgørelse, som gør det muligt at holde øje med og følge udviklingen i normeringerne i kommunerne, er i øvrigt også BUPL's fortjeneste. Opgørelsen fra Danmarks Statistik (DST) bliver en realitet i 2017 efter mange års pres.

DST-opgørelsen siger ganske vist ikke noget om, hvor mange børn der reelt er per pædagog på en helt almindelig dag i vuggestuen eller børnehaven. Men den giver et billede af den overordnede udvikling i personaletildelingen til daginstitutioner i den enkelte kommune.

”DST-opgørelsen er med rette blevet beskyldt for ikke at give et retvisende billede af normeringssituationen i børnehøjde. Men før vi fik den, havde vi reelt ikke mulighed for at se, om det gik i den rigtige eller forkerte retning,” fortæller faglig sekretær i BUPL Lars Søgaard Jensen.

#MINNORMERING

September 2018. Selv om opgørelsen fra Danmarks Statistik isoleret set er et fremskridt i forhold til at dokumentere kommunernes endeløse besparelser på pædagoger og pædagogisk personale, er den også en torn i øjet på mange pædagoger. De oplever, at tallene fra Danmarks Statistik ligger meget langt fra den virkelighed, som de selv og børnene oplever i daginstitutionerne.

Og hos BUPL oplever man også, at politikerne *misbruger* opgørelsen til at give indtryk af, at normeringerne er helt fornuftige.

Den utilfredshed bliver startskuddet til #MinNormering. En kampagne på de sociale medier sat i gang af en række pædagogiske *meningsdannere* og BUPL, hvor pædagoger stiller sig op og dokumenterer virkelighedens normeringer.

Konceptet er enkelt. Pædagogerne tager en *selfie* med et papskilt eller papir, hvor de opgør, hvor mange børn de har været alene med på bestemte tidspunkter af dagen: "Klokken 14 var jeg alene med 23 børnehavebørn." Det lægger de på Facebook eller Instagram med beskrivelser af deres hverdag under hashtagget #MinNormering.

Kampagnen tager hurtigt fart. Nogle af opslagene bliver delt og *liket* flere tusinde gange og fanger også mediernes interesse. Det vækker opsigt, at det nu er pædagogerne selv og ikke bare deres faglige organisation, der modigt stiller sig op og tager bladet fra munden.

Lisbet Bro Clausen var en af pædagogerne bag initiativet. Den 26. september lægger hun sit billede op på Facebook med sig selv og et skilt med teksten "Klokken 9 var vi 2 pædagoger til 28 børnehavebørn. #MinNormering".

Få dage efter sit første opslag er Lisbet Bro Clausen blevet kontaktet af både TV 2's Go' aften Danmark, B.T., Berlingske og DR2, der interviewer hende til den

udsendelse, der ender med at blive til "Hvem passer vores børn?". Hendes opslag bliver også vist i den første TV 2-dokumentar.

”Tak fordi I har delt vores opråb og bakker så flot op om børnenes og pædagogers vilkår alle vegne, det er den måde vores arbejde bliver synligt. Sikke mange forældre der har henvendt sig, det er fedt, vi har brug for jer, sammen står vi stærkest,” skriver Lisbet Bro Clausen på Facebook to dage efter sit første opslag.

”Det var dejligt at opleve den store opbakning. Jeg blev kontaktet af forældre, der sagde, at de slet ikke var klar over, at det stod så slemt til. Personligt viste det mig, at det nytter at ytre sig og sige tingene højt. Og jeg er stolt af, at jeg på den måde var med til at sætte fokus på de urimelige forhold, jeg oplevede. Det flyttede jo noget,” fortæller Lisbet Bro Clausen.

Bjørn Hansen var i 2012 med til at uddanne det første hold af *pædagogiske meningsdannere* i tænketanken Cevea. En uddannelse, der rustet pædagoger til at blande sig i den offentlige debat med erfaringer og indsigt fra deres egen hverdag.

Han mener, at #MinNormering havde afgørende betydning for mobiliseringen af både forældre, pædagoger og medierne.

”Det var en genial kampagne. BUPL var med til at facilitere den, men den kom til at fremstå så stærk og troværdig, fordi den var båret af pædagoger og deres personlige historier. De havde en autenticitet og skabte identifikation hos både forældre og andre pædagoger, som man ikke kunne have opnået ved at køre en klassisk kampagne med paroler fra BUPL,” siger Bjørn Hansen, der i dag er direktør i DeltagerDanmark, som er specialiseret i organisering, involvering og kampagner.

NY POLITISK OPRUSTNING

2015 er valgår. I sin nytårstale lover daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt (S), at forholdene for børnene i landets daginstitutioner skal forbedres, og varsler en børneplan.

BUPL sætter gang i en målrettet kampagne for minimumsnormeringer, blandt andet med kampagnefilmen "Isabella tæller børn" inspireret af den norske søsterorganisation Utdanningsforbundet, der siden selv lykkes med at få indført minimumsnormeringer i Norge (2018).

Filmen får stor medvind på Facebook og bliver også brugt i et nyhedsindslag om normeringer på DR. Da regeringen lancerer børneudspillet, er der imidlertid ingen minimumsnormeringer med. Modstanden fra Socialdemokraternes eget borgmesterbagland og KL har lagt det ned. Og det ender også med en maveplasker for Thorning-regeringen, der taber valget til Lars Løkke Rasmussen og den borgerlige fløj.

Ved indgangen til 2016 er der således lange udsigter til minimumsnormeringer. Retskrav om flere pædagoger og mere personale i daginstitutionerne er ikke god borgerlig politik, og modstanden mod lovbundne normeringskrav er lige så stor i Venstres bagland i KL som i Socialdemokraternes.

På BUPL's kongres i 2016 beslutter man sig alligevel for at fortsætte og gøre kampen for minimumsnormeringer til det absolutte hovedfokus for organisationens politiske arbejde.

“Der var ikke umiddelbart udsigt til, at det ville blive til politisk virkelighed. Vi kunne have valgt at stoppe, men vi besluttede det modsatte. At sætte alt ind og bringe minimumsnormeringer op alle de steder, hvor det var muligt,” fortæller næstformand i BUPL Birgitte Conradsen.

Det bliver også startskuddet til en ny systematisk påvirkningsstrategi. Professions- og forskningsargumenterne var på plads, og det samme var dokumentationen for, at der var cirka 4000 pædagoger færre i forhold til antallet af børn sammenlignet med niveauet i 2009. Nu handlede det om at styrke netværket med politikerne.

Fra filmen 'Isabella tæller børn'.

BUPL kortlægger derfor, hvilke politikere der både på nationalt og kommunalt niveau har størst indflydelse på området, og går i gang med en endeløs møderække, der har stået på lige siden.

En anden gamechanger er arbejdet med dagtilbudsreformen og den styrkede pædagogiske læreplan, hvor BUPL får sat et klart fingeraftryk og samtidig viser sig som en både troværdig og konstruktiv samarbejdspartner overfor ministeriet, de involverede politikere og øvrige interessenter.

Det er også under den borgerlige regering, at BUPL får sit første store gennembrud i kampen for bedre normeringer. Det sker netop i forbindelse med dagtilbudsreformen i 2017, hvor der bliver afsat 83 millioner kroner årligt i tre år til sociale normeringer øremærket flere pædagoger i 100 institutioner med flest børn i udsatte positioner. Den bliver siden suppleret med en endnu større pulje på 239 millioner kroner årligt til pædagogisk personale i 450 vuggestuer.

DOKUMENTARERNE, DER GAV SYN FOR SAGEN PÅ DET HELT RIGTIGE TIDSPUNKT

Den 11. marts 2019 sidder 115.000 danskere foran tv-skærmen, da DR2 blænder op for dokumentaren "Hvem passer vores børn?". DR har *trailet* hårdt for udsendelsen, der indledes med følgende speak:

"Hver morgen tager 230.000 danske børn af sted hjemmefra for at komme i institution, så deres far og mor trygt kan gå på arbejde i forvisning om, at deres børn bliver passet på og stimuleret i løbet af dagen. Men måske er det en falsk tryghed, for det er ikke alt, der er som i gamle dage."

Udsendelsen har været længe undervejs, og BUPL har været i dialog med skiftende DR-medarbejdere under tilblivelsen af udsendelsen.

Nu er det endt med en udsendelse, der som den første af tre dokumentarer sætter fokus på de store velfærdsområder som optakt til den forestående valgkamp: daginstitutioner, sygehuse og ældreplejen.

Fra DR-dokumentaren 'Hvem passer vores børn?'

I dokumentaren kan seerne følge med i, hvordan pædagoger og ledere gør deres bedste for at få tingene til at hænge sammen mod alle odds. Forskere som Grethe Kragh-Müller og Rikke Yde Tordrup sætter ord på, hvad det betyder for børnenes udvikling, at der er så få pædagoger og så lidt tid til udviklende øjeblikke og basal omsorg og nærvær.

Udsendelsen fokuserer også på de officielle normeringstal fra Danmarks Statistik, som ikke giver et retvisende billede af virkelighedens normeringer, selv om både statsministeren og børneminister Mai Mercado bruger det som argument mod minimumsnormeringer i folketingsalen.

For at understrege pointen krydsklippes der til billeder fra sociale medier, hvor pædagoger under hashtagget #MinNormering viser, hvor mange børn de har været alene med på en tilfældig hverdag. DR bruger også en vejledende måling fra BUPL til at underbygge vinklen.

Det er på mange måder et scoop, at det endelig er lykkedes at få en af de to store landsdækkende tv-stationer til at bruge den bedste sendetid på sagen. Men BUPL's formand, Elisa Rimpler, er bekymret forud for dokumentaren. Både på de medvirkende pædagogers og professionens vegne.

“Jeg frygtede, at den ville udstille de medvirkende og give pædagogerne skylden for, at børnene ikke fik den omsorg, de har brug for. Men den frygt blev gjort til skamme, da jeg så udsendelsen. Den viste jo præcis den pressede hverdag og virkelighed, som vi i årevis havde forsøgt at få politikerne til at få øjnene op for. Vi så dygtige og engagerede pædagoger og ledere, der gjorde deres yderste, men alligevel kom til kort, fordi der ikke var ressourcer nok. Det var nærmest én-til-én-gengivelse af vores vilkårsundersøgelser,” fortæller Elisa Rimpler.

Den siddende børneminister, Mai Mercado, er imidlertid ikke overbevist. I første omgang går hun til modangreb i medierne og afviser, at der er et generelt problem med forholdene og normeringerne i daginstitutionerne.

14 dage senere vender ministeren imidlertid på en tallerken. Den 28. marts er Mai Mercado gæst i radioprogrammet "Ring til regeringen". Her fortæller ministeren, at hun er blevet bestormet af henvendelser ovenpå DR-dokumentaren, og ministeren indrømmer, at hun nok har "henholdt" sig lidt for meget til tilfredshedsundersøgelser og normeringsopgørelsen fra DST. >>>>

»»»» DOKUMENTARERNE, DER GAV SYN ...

” Den oplevede virkelighed ude hos forældrene er bare noget andet. Og det bliver vi nødt til at tage alvorligt. Det bliver *jeg* også nødt til at tage alvorligt,” siger ministeren, der en uge efter ender med at gå med i den store forældredemonstration for at vise sin lydhørhed.

Ministerens kovending står helt frisk i erindringen hos BUPL-formand Elisa Rimpler, der få dage forinden havde været til et ”stormfuldt” møde i ministeriet.

” For mig var det et vendepunkt, fordi ministeren nu for første gang anerkendte den virkelighed, som pædagoger og forældre oplevede. Jeg vidste, det var et gennembrud, der langt om længe kunne føre til politisk handling,” fortæller Elisa Rimpler.

DR er ikke alene om at sætte fokus på forholdene i daginstitutionerne. TV 2 er på det tidspunkt også i gang med optagelserne til det, der ender med at blive til en serie på tre dokumentarudsendelser.

Den første, ”Daginstitutioner bag facaden”, er baseret på skjulte optagelser i to københavnske daginstitutioner og lander lige midt i valgkampen. Den viser blandt andet, hvordan en pædagogmedhjælper kalder et ulykkeligt vuggestuebarn under indkøring for ”din lille egoist”, fordi barnet savner sine forældre. Optagelserne tegner i det hele taget et billede af nogle daginstitutioner under nedsmeltning, og hvor ressourcerne og fagligheden slet ikke slår til.

Det får dog ikke Socialdemokraternes daværende politiske ordfører og senere børne- og undervisningsminister, Pernille Rosenkrantz-Theil, til at overgive sig til minimumsnormeringer.

” Vi holder fast i, at vi ikke vil lægge os fast på en bestemt metode, fordi vi kan se eksempler på institutioner med fine normeringer, men hvor ledelsen er elendig, og hvor det pædagogiske personale ikke er deres opgave voksen,” siger den senere minister i en reaktion til Altinget.dk efter den barske dokumentar. Den anden dokumentar fra TV 2, ”Eksperimentet med vores børn”, bliver sendt over to aftener i det sene efterår 2019. Lige før den nye socialdemokratiske regering skal forhandle den første finanslov på plads med støttepartierne.

TV 2-udsendelserne dokumenterer, hvordan bedre normeringer nærmest fra den ene dag til den anden styrker børnenes trivsel og udvikling. Man følger blandt andre pædagoger og børn i daginstitutionen Unoden i Viborg. Og lederen Pernille Dam Marcussen optræder efterfølgende i flere landsdækkende medier, hvor hun fortæller om den forskel, de 14 dage med minimumsnormeringer gjorde for pædagogerne og børnene.

” Jeg kunne mærke glæden og se den i øjnene på både børn og voksne, og jeg blev så glad og stolt over mine medarbejdere og dybt imponeret over den ændring, som de kunne skabe nærmest fra dag 1 af eksperimentet. De fik lov til at vise, hvor dygtige pædagoger de er,” fortæller Pernille Dam Marcussen i et interview med fagbladet Børn&Unge umiddelbart efter den anden af de to dokumentarer.

I dagene efter udsendelsen modtager hun flere hundrede henvendelser med respekt, anerkendelse, ros og opbakning fra kolleger, forældre og bedsteforældre fra alle steder i landet. Børnene og pædagogerne i Unoden bliver nærmest synonym med kampen for minimumsnormeringer.

FORÆLDREMOBILISERINGEN

Det er en dag sidst i marts 2019 i BUPL's gamle forbundshus på Blegdamsvej, der er ved at blive pakket ned for at flytte til det nye domicil i Pædagogernes Hus i Københavns Nordhavn. Ledelsen har møde med en ekstern strategisk politisk rådgiver.

DR har lige vist dokumentaren "Hvem passer vores børn?" med optagelser fra pædagogernes og børnenes pressede hverdag i to helt almindelige daginstitutioner. Udsendelsen har skabt overskrifter og debat i flere landsdækkende medier.

Mødet handler om, hvordan man kan holde momentum og trænge igennem med børnedagsordenen og minimumsnormeringer i den forestående valgkamp, hvor klima, udlændinge og tilbagetrækningsreformen ser ud til at løbe med hovedparten af opmærksomheden.

Alle er enige om, at det bedste, der kan ske, er, at forældrene bliver mobiliseret. Så det bliver en vælgerdagsorden, noget, der er stemmer i, og som derfor kan bringe børnene højere op på den politiske dagsorden. Det er sagt og ønsket mange gange før. Men trods den gode sag er børn bare ikke rigtig *high politics*, når vælgerne skal sætte deres kryds.

Få dage forinden har en mor fra Viby Sjælland imidlertid sat gang i det, der viser sig at blive en folkelig bevægelse uden sidestykke i nyere historie.

Hun hedder Tina Albertsen, arbejder selv på et bosted, er i gang med at uddanne sig til pædagog, og så er hun mor til to, hvoraf den yngste på det tidspunkt stadig går i børnehave.

Som så mange andre har hun set DR-dokumentaren "Hvem passer vores børn?" og er foruroliget over de vilkår, børn og pædagoger bliver budt. Da SF's børneordfører, Jacob Mark, klokken 15.28 tirsdag den 12. marts, altså dagen efter udsendelsen, meddeler på Facebook, at han netop har fået nedstemt et forslag i Folketinget om bare at "forhandle" minimumsnormeringer, reagerer hun prompte.

"Jeg kalder på en strejke! Eller demonstration. Ud på motorvejen med alle," skriver hun i sit opråb. Og det er som at smide en tændstik i det tørre græs.

"Jeg er med, Tina," lyder det i utallige svar. Tinas kommentar får 1400 likes. Det bliver starten på Facebook-gruppen #HvorErDerEnVoksen, der på få uger får 25.000 medlemmer, plus flere lokale Facebook-grupper.

”Jeg havde fået nok, og det var der tusinder udover mig, der også havde. Det blev så mig, der kom til at antænde det hele, men det kunne lige så godt have været en anden. Forældre over hele landet var parate. Det manglede da også bare. Det er jo vores børn, det handler om, og de får ikke den nærhed og den støtte, de har behov for, og som betyder så meget for resten af deres liv,” siger Tina Albertsen i et interview med Børn&Unge få dage før den landsdækkende demo den 6. april.

Hun går selv på talerstolen foran 700 forældre, pårørende og pædagoger i Roskilde, der er en af de 57 byer landet over, hvor demoerne finder sted. Her oplever hun en ny, stærk samhørighed mellem forældre og pædagoger.

”Pædagoger havde jo stået i det i mange år og råbt alarm. Men da forældrene også for alvor får øjnene op for, hvor slemt det står til, opstår der et fællesskab, som ikke længere kan fejes til side,” siger Tina Albertsen, der i dag arbejder som pædagog på specialområdet. >>>>

Foto: FB-Hvor er der en voksen

»»» FORÆLDREMOBILISERINGEN

Signe Nielsen var lige blevet formand for Forældrenes Landsorganisation, FOLA, da forældrene gik på gaden. Hun mener, at det var skelsættende, at kampen for minimumsnormeringer og flere pædagoger gik fra at være BUPL's sag til også at være den brede gruppe af forældres sag.

”I mange år undlod politikerne at tage sagen op, fordi der ikke var stemmer i det. For at minimumsnormeringer kunne blive en sag, krævede det, at forældrene indrømmede overfor sig selv og andre, at de afleverede deres børn under forhold i daginstitutionerne, der kunne være skadelige for dem. Det er en svær indrømmelse,” siger hun som forklaring på, hvorfor mobiliseringen af forældrene var så længe undervejs.

FOLKETINGSVALGET 2019: børnene kuppede den politiske dagsorden

Den 7. maj 2019 udskriver Lars Løkke Rasmussen valg til Folketinget. Valgdatoen er grundlovsdag, den 5. juni. Både Venstres og Socialdemokraternes valgoplæg indeholder løfter om flere penge til personale i daginstitutionerne. Men minimumsnormeringer er ikke på plakaten hos de to statsministerkandidater.

Det er den til gengæld hos flere andre partier. Hvor Enhedslisten ved valget i 2015 var det eneste parti, der gik ind for lovbundne minimumsnormeringer, er der ved indgangen til valgkampen nu hele fem partier bag kravet: Enhedslisten, Radikale, Alternativet, Kristendemokraterne og sidst men ikke mindst SF, der har gjort minimumsnormeringer til partiets helt store slagnummer.

Flere års utrætteligt påvirkningsarbejde overfor partierne, hjulpet godt på vej af forældremobiliseringen, har givet pote.

Det er dog stadig forventningen hos de fleste politiske kommentatorer, at klima, udlændinge og tilbagetrækningsreform vil blive omdrejningspunktet og løbe med opmærksomheden, mens det massive fokus på børnene og daginstitutioner i optakten til valgkampen vil ”gå over”, når det for alvor går løs.

Men det går ikke som prædikatet. Minimumsnormeringer fejler alle andre velfærdstemaer af banen og lader sig ikke engang overskygge af klimadebatten.

Bare to dage inde i valgkampen gør SF minimumsnormeringer til et ultimativt krav for at støtte en regering med Mette Frederiksen som statsminister.

”Når Mette Frederiksen slår sig op som børnenes statsminister, skal hun også levere på børneområdet. Man kan ikke slå sig op på noget, hvis man ikke også er villig til at komme i mål med det. Og der er minimumsnormeringer startskuddet for at måle, om man er børnenes statsminister,” siger Pia Olsen Dyhr i et stort opsat interview i Politiken den 9. maj.

BUPL's budskaber om, at ”alle børn har ret til et minimum af pædagoger uanset postnummer”, at ”vi har brug for en prop, en bund og en genopretning”, at ”minimumsnormeringer er et værn mod nye besparelser”, at ”nu er det børnenes tur”, og at det handler om ”børns levede liv og fremtid” og om ”at sikre den basale omsorg, trivsel og udvikling”, bliver gentaget igen og igen af både forældre, pædagoger og politikere. Det sker på landsdækkende tv, i aviser, i valgdebatter osv.

Minimumsnormeringer er også et af omdrejningspunkterne i de afsluttende partilederrunder på de to landsdækkende tv-kanaler. En uge før valget viser en måling i Altinget, at 8 ud af 10 vælgere går ind for lovbestemte minimumsnormeringer i daginstitutionerne. Tendensen bliver bekræftet af en tilsvarende måling for Politiken og TV 2 få dage efter.

Søndag den 2. juni – altså bare tre dage før valgdagen – er tusindvis af forældre, børn og pædagoger tilbage på Thorvaldsens Plads til endnu en demo. Til stede er også toneangivende politikere som Pia Olsen Dyhr (SF), Pernille Skipper (EL) og Sofie Carsten Nielsen (R) – alle tre med BUPL's karakteristiske magenta børnebriller skubbet op i håret. Venstres næstformand, Kristian Jensen, har dem hængende i skjortekraven. Socialdemokraternes statsministerkandidat, Mette Frederiksen, er også mødt op med børnebriller og iført en T-shirt med teksten #GodtBørneliv. Så er scenen sat, og signalet er ikke til at tage fejl af: Børnene er blevet high politics. Stik mod alle odds. Man må næsten knibe sig i armen.

”Når man har kæmpet så længe for minimumsnormeringer, som vi har, og stædigt insisteret på, at børns liv og trivsel også hører til højt på den politiske dagsorden, så var det ikke mindre end fantastisk at opleve, at det, som jeg og alle landets pædagoger synes er det vigtigste i verden, nu også fik politisk værdi. For første gang nogen sinde,” siger Elisa Rimpler.

Resten er historie. Socialdemokraterne og Mette Frederiksen overtager regeringsmagten og statsministerposten, og de tre støttepartier, SF, Enhedslisten og Radikale, får alle et rigtigt stærkt valg. For SF er der tale om et decideret kanonvalg med syv mandaters fremgang – en fordobling – båret frem af satsningen på minimumsnormeringer.

Politisk kommentator Hans Engell omtaler Pia Olsen Dyhr som ”BUPL's minister”, og partiets børneordfører, Jacob Mark, bliver en af de helt store stemmeslugere med 23.123 personlige stemmer. Faktisk flere end Pia Olsen Dyhr. Ved valget i 2015 fik han under 3000. I dag lægger han da heller ikke skjul på, at minimumsnormeringer har været afgørende for hans personlige politiske karriere.

”Som politiker har jeg været meget heldig at blive forbundet så tæt med en sag, som det er sket med minimumsnormeringer. Det sker meget sjældent,” siger Jacob Mark.

Da Dansk Folkepartis mangeårige spindoktor og pressechef Søren Søndergaard i et afskedsinterview med Berlingske bliver spurgt om, hvad der egentlig gik galt for DF, der taber 21 mandater og mere end halveres ved folketingsvalget, har han blandt andet denne forklaring:

”BUPL og SF fik det til at handle om normeringer og klima.”

SLUTSPILLET: efter skuffelser kom triumfen

Brændt barn skyr ilden, lyder et ordsprog. Et andet siger, at man ikke skal sælge skindet, før bjørnen er skudt. Selv om det efter valgaftenen står klart, at den nye regerings parlamentariske flertal går ind for minimumsnormeringer, bliver ingenting taget for givet hos BUPL.

Den nye statsminister, Mette Frederiksen, har godt nok markedsført sig selv som børnenes statsminister.

”Hvis Socialdemokraterne danner regering efter næste valg, så er der en ting, der er vigtigere end alt andet: Vores børn skal have en bedre barndom. Jeg vil gerne være børnenes statsminister,” siger hun således på S-kongressen i 2018.

Som gæstetaler på BUPL's kongres et par måneder senere i 2018 erkender Mette Frederiksen, at det er umuligt at lave ”godt pædagogisk relationsarbejde” med så dårlige normeringer. Da hun bliver konfronteret med kravet om minimumsnormeringer, lyder svaret undvigende:

”Bedre normeringer er en del af svaret. Jeg er ikke sikker på, at det er minimumsnormeringer, der er det bedste svar.” Inden hun åbner en dør på klem og tilføjer: ”Jeg afviser det bestemt ikke.”

Mette Frederiksen bliver mindet om sin selvbestaltede titel som børnenes statsminister under valgkampen af både BUPL og forældre. Hun lover flere pædagoger til børnene. Men helt op til valgdagen holder hun fast i, at minimumsnormeringer ikke er en idé, der er groet i Socialdemokraternes baghave.

Og sporene fra 2011 skræmmer. Dengang var flere pædagoger og minimumsnormeringer også en del af forhandlingerne om regeringsgrundlaget for Thorning-regeringen i Hotel Crowne Plazas sorte tårn. Det endte med en formulering om, at regeringen vil øge kvaliteten af dagtilbuddene ”eksempelvis ved, at der stilles krav om minimumsnormeringer”.

Da regeringsgrundlaget udmøntes, bliver det imidlertid uden en lov om minimumsnormeringer. Der bliver afsat 500 millioner kroner på den første finanslov til bedre dagtilbud, men da pengene går ud til kommunerne, følger der ingen krav om, at de skal bruges på mere personale.

En analyse fra BUPL viser efterfølgende, at det reelt kun er halvdelen af pengene, der blive brugt på daginstitutionerne.

Det er derfor lidt af en forløsning, da statsminister Mette Frederiksen og partilederne fra støttepartierne SF, Enhedslisten, Radikale og Alternativet kort før midnat den 25. juni 2019 kommer ud af forhandlingslokalerne og præsenterer det såkaldte forståelsespapir, der er grundlaget for det kommende samarbejde mellem regeringen og partierne.

Under overskriften ”Danmark skal være verdens bedste land at være barn i” står der sort på hvidt, at der ”indføres lovbundne minimumsnormeringer, der implementeres i perioden frem mod 2025”, og at der samtidig sikres uddannelse af mere pædagogisk personale.

Elisa Rimpler har stadig forståelsespapiret liggende og passer på det, som et historisk dokument.

”Måske det mest skelsættende papir i BUPL's historie. Vi vidste, at forhandlingerne om det fælles politiske grundlag mellem regeringen og støttepartierne var afgørende. Derfor blev vi ved med at presse på også efter valget. Der var nogle, som forsøgte at nedtone forventningerne og sagde, at vi realistisk set nok kun skulle regne med nogle bløde formuleringer om bedre normeringer. Og jeg svarede, at hvis jeg ikke selv troede på det, så bliver det aldrig til noget,” fortæller hun.

Indholdet af forståelsespapiret bliver cementeret, da der bliver sat handling bag ordene med regeringens første finanslov, der lander den 2. december 2019. Her bliver der også sat beløb på. Første saltvandsindsprøjtning er på 500 millioner kroner til bedre normeringer i 2020 voksende til 1,6 milliarder kroner ekstra om året, når loven er på plads og fuldt indfaset i 2025.

Mange betragter på det tidspunkt forhandlingerne om minimumsnormeringer som en ren formalitet. Men sådan oplever Jacob Mark slet ikke slutspillet i Finansministeriet om finansloven. Det er først meget sent i forløbet, at han føler sig sikker på, at minimumsnormeringerne rent faktisk vil blive til virkelighed.

” Det var jo den største enkeltstående post, der blev forhandlet om, på finansloven. Og det var ved at ryge i vasken flere gange. Derfor var det også en kæmpe belastning for os, at alle på forhånd troede, at den var hjemme,” fortæller Jacob Mark.

Han lægger ikke skjul, at han undervejs var bekymret og bange for at skuffe de mange vælgere, der havde stemt på SF og ham selv personligt.

” Jeg følte faktisk, at jeg var i valgkamp, helt indtil vi fik landet den finanslov. Det var en kæmpe lettelse. Vi havde lagt alle vores æg i den kurv, og vi ville blive smadret, hvis det faldt til jorden,” siger Jacob Mark, der ikke tøver med at betegne minimumsnormeringerne ”som et kæmpe politisk resultat”.

” Det vigtigste var loven. Nu får vi et værn mod fremtidige besparelser på børnene. Efter mere end 30 års forringelser er det et historisk resultat.

Finansminister Nicolai Wammen (S) fremlægger finansloven for 2020 sammen med regeringens støttepartier.

FINANSLOV 2020

Minimumsnormeringer i 2025: Regeringen præsenterer sin første finanslovsaftale

Regeringen, Enhedslisten, SF, Radikale Venstre og Alternativet er efter to måneders forhandlinger nået til enighed om næste års finanslov.

CORONAKRISEN

Mandag den 11. marts 2020. Coronavirussen har fået så hårdt greb om Danmark, at statsminister Mette Frederiksen på et pressemøde varsler en øjeblikkelig nedlukning af samfundet. Alle offentligt ansatte, der ikke varetager kritiske funktioner eller indgår i nødberedskab, sendes hjem. Heriblandt mange pædagoger.

Nedlukningen betyder blandt meget andet, at alle politiske forhandlinger mere eller mindre bliver sat i stå. Det gælder også loven om minimumsnormeringer – og den endelige model for, hvordan det skal skrues sammen. Alt handler om coronasmitten, samfundssind og hjælpepakker, der skal holde hånden under Danmark.

Usikkerheden er stor – ikke kun omkring spredningen og de helbredsmæssige konsekvenser af smitten, men også om samfundøkonomien. Statsministeren forbereder danskerne på, at hun ”forventer et velfærdssamfund, som kommer til at have udfordringer også i tiden efter corona”.

14 dage inde i corona-nedlukningen går KL's formand, den socialdemokratiske Aarhus-borgmester Jacob Bundsgaard, ud og sår tvivl om, hvorvidt der overhovedet bliver råd til minimumsnormeringer, som kommunerne jo aldrig har været tilhængere af.

”Det er et spørgsmål, man skal gøre op på Christiansborg, men det er klart, at forudsætningerne for at levere dem er blevet vanskeligere,” siger Jacob Bundsgaard i et interview på forsiden af Politiken, hvor han lufter sin frygt for, at der i fremtiden ”bliver mærkbart færre penge til vuggestuer, børnehaver og folkeskoler” som følge af coronakrisen.

Svaret kommer prompte fra BUPL, forældre og de støttepartier, der har landet aftalen om minimumsnormeringer. De raser mod KL-formanden: Børnene skal ikke betale prisen for coronakrisen.

»»»»

»»» CORONAKRISEN

Der går ikke mange timer, før finansminister Nicolai Wammen må lægge sig imellem og fjerne al tvivl: "Den aftale, der er lavet om minimumsnormeringer, den gælder også, selv om der er en covid-19-situation," fastslår ministeren i flere medier.

Lige efter påsken åbner daginstitutioner og skoler igen. De første uger holder mange forældre fortsat børnene hjemme. Og selv om hverdagen under genåbningen er udfordret af nye sundhedsfaglige retningslinjer med skrappe krav til hygiejne, rengøring, opdeling af legepladser og børnegrupper, får mange pædagoger og børn også kortvarigt lov til at snuse til bedre normeringer, mindre børnegrupper og tid til nærvær. Der opstår et nyt begreb blandt pædagoger og forældre: corona-normeringer.

”Drømmer om, at den normering kunne fortsætte altid, for det gør virkelig en stor forskel for det pædagogiske arbejde,” skriver en pædagog i den undersøgelse af vilkårene under corona-genåbningen, som BUPL gennemfører i maj 2020.

Den og andre undersøgelser viser, at både børn, forældre og pædagoger oplever en markant stigning i børnenes trivsel og udvikling i ugerne med corona-normeringerne. Det bliver en slags dokumentation for, at minimumsnormeringer virker.

”De positive effekter af en normering på henholdsvis én voksen til tre børn i vuggestue og én til seks børn i børnehave er til fulde dokumenteret,” konkluderer professor Dion Sommer og psykolog Rikke Yde Tordrup i et debatindlæg i Information, hvor de henviser til BUPL-undersøgelsen.

BUPL og forældreorganisationen FOLA bruger corona-erfaringerne som løftestang til at kræve minimumsnormeringerne fremrykket. SF og Enhedslisten tilslutter sig kravet, som de rejser ved forhandlingerne om finansloven for 2021.

Coronakrisen, der til at begynde med lignede en trussel mod minimumsnormeringer, er blevet vendt til et godt argument for at indføre dem hurtigt.

Foto: Thomas Lékfeldt / Ritzau Scanpix.

DEN PERFEKTE STORM OPSTOD IKKE AF SIG SELV

”Man kan ikke fortænke pædagogernes fagforening BUPL, i, at de formentlig går glade på juleferie. BUPL er kommet igennem med krav, som det ikke er lykkedes magtfulde Ældre Sagen at komme i nærheden af – trods ihærdige forsøg.”

Sådan skriver kommunikationsekspert og strategisk rådgiver Peter Mose fra kommunikationsbureauet Hegelund & Mose i en analyse, få dage efter at minimumsnormeringer er kommet på finansloven i december 2019. Det står dermed klart, at børn og forældre nu vil få retskrav på et minimum af pædagogisk personale.

I Peter Moses optik er det både et opsigtsvækkende og sjældent resultat, fordi politikere, Finansministeriet og KL nærmest instinktivt ”slår syv kors for sig”, når de hører om retskrav i den offentlige sektor.

Han henviser til, hvordan Ældre Sagen i 2013 forgæves forsøgte at komme igennem med et krav i ældreplejen om, at ældre skulle have ret til bad minimum to gange om ugen – dengang i en alliance med FOA og Enhedslisten.

”Det blev hældt ned ad brættet, fordi det var uspiseligt for ledende ministre, KL og de budgetbisser, der skal holde Danmark økonomisk oven vande,” konstaterer Peter Mose.

Han mener, at BUPL har formået at skabe noget nær den perfekte storm. Noget kan forklares med den parlamentariske situation. Men der ligger en række klare strategiske valg under, som effektivt har gødet jorden, understreger han.

”BUPL har fokuseret på denne ene mærkesag i mange år og under skiftende regeringer, såvel blå som røde. En vedholdenhed og evne til at skære et hav af småsager fra, som andre lobbyister kan lære af,” siger Peter Mose, som også peger på et andet element.

”BUPL har tilsyneladende også erkendt, at en offentlig personalegruppe ikke kan få penge på finansloven, hvis gruppen står alene med sine krav. Pædagogernes fagforening har skabt alliancer med ressourcestærke forældregrupper, der er gået på gaden for at demonstrere.”

Endelig fremhæver han det mangeårige dokumentations- og analysearbejde, der ligger bag mobiliseringen af både politikere og alliancepartnere. Når BUPL for eksempel har dokumenteret, at der siden 2009 er blevet 4000 færre pædagoger i forhold til antallet af børn, er det vanskeligt at afvise behovet for bedre normeringer.

”Det er afgørende, at dokumentationen holder. Og i det her tilfælde har den været super. Der er mange ’hajer’ derude, som bare ligger klar til at få argumenterne fra hinanden,” siger Peter Mose.

Og det er et farvand med ret store hajer, som BUPL og minimumsnormeringerne har navigeret i. Først og fremmest de store borgmesterpartier S og V, der sammen med KL har set det som et uspiseligt indgreb i det kommunale selvstyre. Dertil nærmest hele den borgerlige fløj i Folketinget, sekunderet af borgerlige medier og den borgerlige tænketank Cepos, der i slutspurten gik all in i debatten for at bekæmpe sagen.

”Og når Cepos gør det, er det jo ikke, fordi de pludselig er begyndt at interessere sig for børn eller pædagogik. Men fordi de kan se, at lovbundne minimumsnormeringer er en styringsmæssig revolution, der kan skabe præcedens og sætte gang i en udgiftsspiral indenfor andre velfærdsområder, hvilket de bestemt ikke bryder sig om,” siger Peter Mose.

Jakob Sand Kirk, der er selvstændig strategisk rådgiver med en fortid i blandt andet FH og LO, mener, at BUPL med loven om minimumsnormeringer landede en af de største sejre i nyere dansk politisk historie. Og han ser det som resultat af en langsigtet investering, et fast fokus og evnen til at zoome ind både i det politiske påvirkningsarbejde og kommunikationen.

”BUPL er de seneste år nærmest blevet synonym med kampen for minimumsnormeringer. Og man må ikke glemme, at der ligger over 10 års grundigt fodarbejde forud for den folkelige opbakning. BUPL har gennem årene sikret, at budskaberne er blevet bakket op af forskning, saglige pædagogiske argumenter og surveys blandt BUPL’s egne medlemmer. På den måde er rimelighed, viden, pædagogernes oplevelser og børnenes behov gået hånd i hånd for at dokumentere, at vi i Danmark kan være bedre til at sikre børnenes velfærd,” siger Jakob Sand Kirk. >>>>

»»»» DEN PERFEKTE STORM

Han hæfter sig også ved, at BUPL har fokuseret på budskaber og løsninger, der var til at forstå, og at kommunikationen frem for alt tog udgangspunkt i børnenes behov og derfor var let for forældre og andre dele af befolkningen at tage til sig.

”Sidst men ikke mindst har det været afgørende, at BUPL har givet plads til deres egne medlemmer, der er blevet 'nudget' til at være aktive på både sociale medier, i aviser og på landsdækkende tv. Dermed opstod der en levende understrøm, hvor helt almindelige pædagoger satte ord på forholdene,” siger Jakob Sand Kirk.

Bjørn Hansen, direktør i DeltagerDanmark, har specialiseret sig i engagementsskabelse. Han er en af forfatterne til bogen "Deltagereffekten" og medforfatter på en aktuel bog om *fremtidens fagforening*. Her fremhæver han netop BUPL's arbejde med minimumsnormeringer som skoleeksemplet på, hvordan man opnår indflydelse og resultater.

Bjørn Hansen mener, at opskriften på BUPL's succes kan koges ned til tre hovedingredienser:

”En klar retning drevet af en ambitiøs og konkret *fremtidsdrøm* om bedre normeringer, en sag med et tydeligt *samfundsansvar*, fordi børnenes trivsel er i fokus, samt *deltagereffekten* med inddragelse og mobilering af medlemmerne og forældrene.”

Ved at gøre minimumsnormeringer til det altoverskyggende mål har BUPL sat en fælles retning for arbejdet i hele organisationen. Analyser, kommunikation og samarbejdet mellem tillidsfolk, lokale fagforeninger og forbundet har trukket i samme retning, påpeger Bjørn Hansen.

Samtidig er det lykkedes at gøre det tydeligt for alle andre, at gode daginstitutioner og flere pædagoger er en nødvendig investering for at sikre børnenes trivsel og fremtid.

”Og endelig har BUPL i uhørt grad formået at skabe en deltagereffekt, hvor både pædagoger og forældre i massivt omfang engagerede sig i sagen. Det er resultatet af en klar strategi om at invitere medlemmerne med og åbne for alliancer med andre aktører,” siger Bjørn Hansen.

Direkte adspurgt har kommunikationsrådgiver Peter Mose svært ved at komme i tanke om et fortilfælde, der kan matche BUPL's succes med minimumsnormeringer.

”Jeg tror, de færreste er klar over, hvor voldsom en sejr det her i virkeligheden er. BUPL har været oppe mod meget stærke systemkræfter i skikkelse af blandt andet KL og Finansministeriet. Og jeg kan på stående fod faktisk ikke lige komme i tanke om andre, der haft succes med at komme igennem med et tilsvarende lovkrav på velfærdsområdet,” siger Peter Mose.

Mange ting skal gå op i en højere enhed for at få et gennembrud, som minimumsnormeringerne har fået. Men én ting er sikkert: Det kommer ikke af sig selv, understreger Jakob Sand Kirk:

”Det er sikkert, at BUPL med benhård politisk prioritering, klare, tydelige budskaber om fælles velfærd, god dokumentation og åbenhed overfor interne og eksterne ambassadører har vundet en stor politisk sejr for børnene i Danmark, og ja, for pædagogerne.”

EFTERSKRIFT

Minimumsnormeringer i daginstitutioner er en milepæl i kampen for at sikre bedre rammer for det pædagogiske arbejde og dermed bedre betingelser for børnenes trivsel og udvikling.

Nu får vi en lov, der fastsætter en nedre grænse for antallet af pædagogiske medarbejdere per barn. Den er først og fremmest et værn mod flere besparelser og dårligere normeringer, når børnetallet stiger voldsomt i de kommende år. Men loven lægger også en bund og løfter normeringerne tilbage til det niveau, de var på for 10 år siden.

Det er på ingen måde luksus. Og vi er langt fra færdige med at kæmpe for bedre normeringer. BUPL arbejder videre for at nå et niveau, der matcher forskernes anbefalinger om 1:3 og 1:6 i hele åbningstiden og en pædagogandel på mindst 80 procent.

Minimumsnormeringer er en start, der giver os et fundament, vi kan bygge ovenpå. Det er mit håb, at loven om minimumsnormeringer bliver startskuddet til den genopretning af hele børne- og ungeområdet, som vi har så hårdt brug for.

Som formand for pædagogerne er jeg stolt af, at vi har taget så stort et skridt. Og jeg er stolt af måden, det er sket på.

Det er nemlig et resultat, vi har opnået i fællesskab. Ved at stå op for børnene og den profession, vi brænder for. Ved at stå sammen og tage bladet fra munden. Ved at sætte ord på vigtigheden af vores arbejde og vores vilkår. Ved at bruge stærke faglige argumenter overfor dem, der ikke vil lytte – og gentage dem, indtil de lytter. Ved et stærkt og vedholdende fokus. Og ved hårdt og utrætteligt arbejde.

Vi kender opskriften. Den skal vi bruge igen. Sammen.

Elisa Rimpler, formand.

Foto: Christian Lindgren / Ritzau Scanpix

VEJEN TIL MINIMUMSNORMERINGER

BUPL